

MAGYARÁG

1939. August 15
VIII. No. 226

1 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4

Megkezdődtek a moszkvai katonai tárgyalások

Moszkvai jelentések szerint az angol-francia-orosz katonai főtáncosozások során a delegátusok szombaton délelőtti összeültek az első megbeszélésre. Ezen a szombati megbeszélésen csak technikai kérdésekkel és a megbeszélések sorrendjével foglalkoztak, a lényegi tárgyalások hétfőn fognak megkezdődni.

Mussolini le akarja beszélni Hitlerrel a háború felidézéséről

London. A „Financial Times” című lap jelentése szerint Mussolini minden befolyását latba akarja vetni Hitlerrel, hogy rábírja hogy álljon el a háború

tól. Mussolini újabb nemzetközi értekezlet összehívását javasolja, amely az angol-német és francia-olasz viszonyt meg-

javítaná. A lap azonban megjegyzi hogy ez az újabb értekezlet nem tartozik a lehetőségek közé

Roosevelt politikájának folytatása mellett döntött a demokrata párt

Washington. — Az amerikai demokrata párt kongresszusát, miután Roosevelt elmondotta beszédét amelyben kijelentette, hogyreakciós hajlandóságu jelöltet nem fog támogatni, ha a párt olyat jelöl aki nem fogja a liberális politikáját folytatni — Elnökké Paul Peterson a társadalombiztosító el-

nököt jelölték, Peterson kijelentette, hogy ő Roosevelt politikáját kívánja folytatni és ha Roosevelt újabb jelöltséget vállal ő kijelentette, mert 8 év munkáját a demokratikus párt nem diszkreditálhatja

A Havas jelentése szerint Roosevelt azon kijelentése — hogy európai vagy távolkeleti

háborús konfliktus esetén rendkívüli ülésre hívja össze a kongresszust — figyelmeztetés akar lenni a totális államoknak, hogy a semlegességi törvény módosítása tárgyában az amerikai törvénykezés még nem mondta ki az utolsó szót.

Lemond az egyiptomi miniszterelnök

Varsó — Hir szerint Mohamed Mehmed pasa egyiptomi miniszterelnök megrongált egészségi állapotára való tekintettel lemond Utóda Ali Mehmed pasa lesz

Francót a Vatikánban fogadja a pápa

Berlin. A. D. N. P. jelentése szerint Franco tábornok szeptemberi római látogatása idején XII Pius pápa megszakitja nyaralását és Castelgondolfoból visszatér a vatikánvárosba, — ahol ünnepélyes kihallgatáson fogadja Francót.

A német hivatalos lap — egyébként közli Hitler rendeletét, amely kis érdemrend megállapítását írja elő a sponzor-

országi hadjáratban résztvevő német önkéntesek számára.

A Manchester Guardian írja: „Még mindig élénk emlékeztében van mindenkinek az a megbeszélés, amelyet a német

gazdasági tanácsossal, Wahltaftal folytatott Hudson angol kincstári államtitkár. E tárgyalások miatt Göbbels lapja, az Angriff heves támadást intéz Hudson ellen. A lap ennek kap

Két angol lap szaván akarja fogni Göringet

Engedélyt kértek arra, hogy látogatást tehessenek a német koncentrációs táborban

Göring az elmúlt napok egyikén interjút adott egy angol lap munkatársának, amelynek során kijelentette hogy sokkal szívesebben látná az angol újságírókat a német nép közé elvegyülten látni amint a helyszínen tanulmányozzák a helyze-

tet, minthogy azok a szerkesztőségekben okoskodják ki a politikai helyzetet.

Két nagy angol lap, a „Star” és a „News Chronicle” szerkesztői elhatározták hogy Göring szavait szószerint értelmezik és erre való hivatkozással kér-

vényt nyújtottak be a marsallhoz, amelyben egy-egy munkatársuk számára hivatalos engedélyt kérnek hogy a „helyszínen tanulmányozhassák a helyzetet” — a német koncentrációs táborokban.

csán a következőket írja: „Ez a Hudson nevű ur szemtelenül megtámadta a német érdekeket a német gazdasági életről hamis adatokkal tévesztette meg a világot. Betetőzte alantas munkáját azzal, hogy a kereskedő köröket a német áruk elleni bojkottra uszította”.

Pozsony. A szlovák kormány rendeletileg kötelezte a Szlovákiaiban élő idegeneket vagyosuk bevallására.

A lengyel köztársasági elnök visszatért Varsóba

Varsó Mouchi köztársasági elnök szabadságáról visszatért Varsóba és kihallgatáson fogadta Rida Smigly marsallt, Skadowszky miniszterelnököt a helyettes miniszterelnököt — és Beck külügyminisztert, akik tájékoztatták a helyzetről

Washington. Egyesült Államok és Kanada kormánya megállapodást írtak alá, amely szerint a két állam repülőgépei egymás területei felett repülhetnek el.

Rendkívül bizakodo a hangulat Párisban a moszkvai tárgyalásokat illetően

Páris. — Bonnot francia külügyminiszter hosszasan tanácskozott a párisi szovjet nagykövettel. A tanácskozások anyagát a moszkvai angol-francia megbeszélések képezték. Francia körökben úgy tudják, hogy a hármas egyezmény rövidesen létrejön.

Elhamvasztották Mihaescu volt nagyváradi táblai főelnök holttestét

MIHAESCU Nicolae, a nagyváradi tábla nyugati főelnökének hirtelen elhunytáról csak rövid távirati hír érkezett pénteken Nagyváradra — városzerte osztatlan részvéttel kelve. A halál körülményeiről csak annyit tudtak Nagyváradon, hogy Mihaescu Nicolae, aki semmitörvényes bírónak elöléptetése, illetve nyugdíjaztatása után Bucurestiben lakott, — reumatikus bántalmak kínozták és a reuma szívére huzódott.

Az „Universul” mai számában a család a következő gyászjelentést közli:

„Smaranda feleség, Gabi fiú Coleta és G. Padineanu főhadnagy Sandaval leány, nő és unoka valamint a Mihaescu és Murgescu családok, testvérek, sógorok, sógornők, unokaöccsök, unokahugok, unokafivérek, unokanővérek mély fájdalommal jelentik az ő drága jó Nicu Mihaescujok, semitörvényes tisztelbeli tanácsos, a Román csillagrend a karddal érdemjel lovagi rangban, a „katonai erény” és más érdemrendek tulajdonosának 58 éves korában kinos szenvedés után aug. 10-én este háromnegyed tízkor történt chunytát.

Halottiunk elhamvasztása szombat 1939 aug. 12-én déli előtt 11 órakor megy végbe a „Cenusa” krematoriumban”.

— **Bonyodalom a nagyváradi borbélyok új zárójára körül.** Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt a nagyváradi borbély munkaadók és munkások közös értekezletet tartottak Mudura munkaügyi felügyelő elnöklete alatt és ezen elhatározták, hogy vasárnapi nyitást csak a város teljesen kiűl eső, telepi és periferiális borbélyműhelyeknél alkalmazták és a város belterületén levő műhelyek mind zárva tartanak vasárnap. Az egyezményről felvett jegyzőkönyvet felterjesztették a kolozsvári munkaügyi felügyelőséghez jóváhagyás végett, ahonnan az most visszaérkezett azzal, hogy a nagyváradi munkaügyi felügyelőség tegyen konkrét javaslatot. Hasonló megjegyzéssel küldték vissza a péküzletek, virág- és cukorkaüzletek zárójára vonatkozó megegyezésről szóló jegyzőkönyvet. — A kolozsvári munkaügyi főfelügyelőség helyben hagyta a paritásos bizottság határozatát, amely nem engedte meg, hogy a szalontai borbélyok szombat este 8 óra helyett 10 órakor zárjanak.

Intelligens jómodoru ügynőknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — **Cim a kiadóban** 1126

Nagyváradi álemigránsokat ítélt el a szatmári törvényszék

EMIGRÁNSNAK lenni nem a legjobb és legkönnyebb foglalkozás manapság és az ember nem hinné el, hogy olyanok adják ki magukat emigránsnak, akiket soruk nem kényszerít erre. De hát az emigráns könyöradományokat gyűjthet és ezért az ál-emigránsi foglalkozás egyre gyakoribb kezd lenni. Az a nő, aki cseh emigránsnak adta ki magát, és még a helytartóságot is sikerült megtevesztetnie, — biharmegyei volt és nem csodálkozunk most, amikor egy szatmári lapban újabb ál-emigránsokról olvasunk, — hogy azok is — nagyváradiak voltak. Új foglalkozás — különösen olyan, ami nem jár munkával — csakis Váradról indulhat ki.

Egy szép napon a szatmármegyei Felsőbányán megjelent két férfi, összetörték és lesová nyodottak voltak. Mindenki nek elmesélték, hogy Cschorzágából menekültek. Felmutat

ták személyazonossági könyvecskéiket, amely szerint a két menekült Heller Léb dr. tartalékos orvos-főhadnagy és Moskovics Gyula szakaszvezető.

Az emberek nagyrésze megkönyörült a két cseh menekültön. Mindenütt kaptak pénzt, ruhát, ennivalót és szállást.

Amíg csak a felsőbányai csendőrség értesítést nem kapott, hogy az országot két nagyváradi szélhámos járja, a kik cseh menekülteknek adják ki magukat és végigzsarolják a városkat. Így került a hatóságok kezére Heller Léb és Moskovics Gyula. Kihallgatásuk során elmondták, hogy nagyváradi munkanélküliek és nyomorukban folyamodtak csaláshoz.

A szatmári törvényszék elé kerültek amely mindkettőjüket csalás miatt 2—2 hónapi és 18 napi fogházra ítélte. A vizsgálati fogságot leszámították a büntetésükből.

Németország erre is igényt tart

A Daily Telegraph a déli sarki Byrd expedícióval kapcsolatban a következőket írja: „A déli sarok elérése ma már nemcsak tudományos, hanem politikai kérdés. Ez magyarázza meg azt, hogy Roosevelt elnök Byrd expedícióját a legmesszebbmenőleg támogatja. Hiszen Németország a maga részéről bejelentette, hogy a déli-sarki föld-

területekre igényt tart. Ugyancsak igényt tart a déli sarokra Japán is. A történelmi hűség kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a déli sarki kutatás terén az utóbbi munkát az angolszász faj végezte. A délsarki eddigi eredmények Ross és Weddel nevéhez fűződnek. Amerika mindent megtesz, — hogy az érdekeit itt is biztosítsa.”

Kiknek kell bevonulni augusztus 15-én

(Bucuresti.) A nagyvezérkar közleménye: A nagyvezérkar elhatározta, hogy ideai hadgyakorlatokra való előkészítés céljából augusztus és szeptember hó folyamán azokon kívül, akik egyéni zöldszíni behívót kapnak, augusztus 15-re csak a sárga színű sürgős behívó „ordin de chemare urgenta” tulajdonosai és pedig a következők tartoznak bevonulni:

Mindazon tisztak, altisztak és közkatonák, akiknek sárga színű sürgős jelzésű, kétszallagos behívóparancsuk van és azon a következő pecsétek valamelyike: „A. T. 1.”, „B. T. 1.”, „C. S. 1.”, „C. T. 1.”, „D. T. 1.”

Hasonlóképpen tartoznak jelentkezni mindazok, akiknek sárgaszíni, sürgős háromszallagos behívóparancsuk van, a következő pecséttel: „D. U. 1.”

Végül tartoznak ugyancsak augusztus 15-én jelentkezni mindazok, akiknek sárgaszíni, sürgős behívóparancsuk van a

következő pecséttel: „A. U. 1.” Ez a közlemény közzétesztendő a községházakon, csendőrségeken, rendőrségeken és hadkiegészítő parancsnokságokon és közzendő a sajtóban augusztus 10 és 15 között mindennap.

Az 1936. évi korosztály piros behívócédulásai is jelekedni tartoznak augusztus 15-én

Ugyancsak behivatnak augusztus 15-re kiképzés céljára azok a tisztak, altisztak és legénységi állományba levők — akik az 1936-os évjáratot tartoznak és piros behívó cédulájuk van kettős csillaggal és A. U. I. pecséttel van ellátva. Behívottak mindenbe kötelesek a behívó parancs hátsóoldalán levő utasításoknak eleget tenni. Azok, akik a megjelölt időben nem jelentkeznek csapattestükkel, bíróság elé kerülnek.

Ez a közlemény kiegészíti a rádióban és a sajtó útján közölt előző közleményeket.

Besurranó tolvajt fogott a rendőrség

(Nagyvárad). A rendőrség bűnügyi osztályának közgei tegnap délelőtt elfogták Parag István 20 éves betörőt, az utóbbi időben elkövetett betörések tettesét. Parag régi ismerőse a rendőrségnek. A fiatalember fényes nappal megy be az üresen maradt lakásokba és a keze ügyébe eső holmit elemeli. Az egyik lakásban a szomszédos szobában tartózkodó házigazda mellett fosztotta ki a lakást. A veszedelmes betörő Márkus Mihály Take Jonescu utca 51 szám alatti lakásából 2000 lei készpénzt és három briliáns gyűrűt (6000 lei értékben), Tamás György Nogall utca 4 szám alatti lakásáról 2000 lei értékű fehérneműt, Lázár József P. Cerna utca 6 szám alatti lakásáról 5000 lei készpénzt és Schwartz József Saguna utca 19 szám alatti lakásáról egy kabátot vitt el. Parag ezeket a betöréseket az első kihallgatás alkalmával beismerte. A kihallgatást folytatják.

Rádió műsor

HÉTFŐ

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19. Csevegés. 19.17 Marcu zenekar. — 20.10 Felolvasás. 20.25 Olasz dalok. 20.45 Harmonika hangverseny. 21.05 Énekhármas. 21.35 Zongora. 23. Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd hírek külföldre idegen nyelveken. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Ért. rend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.10 Énekszámok. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.30 Hírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Előadás. 18.40 Szimfonikus zenekar. 19.50 Vita. 20.15 Hírek. 20.25 Hanglemez. 20.50 Közvetítés Kassáról. 21. Cigányzene. 22.25 Angol nyelvű előadás. 22.40 Hírek. 23. Az Operaház zenekara. — 23.40 Hírek idegen nyelveken. 24. Zongoraverseny. 24.25 Cigányzene. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA

Hitler Cianoval tárgyal az időszerű nemzetközi kérdésekről

(Berlin.) Hitler német birodalmi kancellár vasárnap folyamán a délelőtti órákban másod ízben fogadta Ciano gróf olasz külügyminisztert. E fogadáson jelen volt Ribbentrop német külügyminiszter. Az államférfiak megbeszélése 12 óra 15 percre tartott. A megbeszélés

után Ciano gróf visszatért Salzburgba, ahol diszkrét adtak a tiszteletére. Ciano gróf a délutáni órákban a repülőterre hajtatott és még a délután folyamán visszatért Rómába. Hitler és Ciano gróf megbeszéléseiről hivatalos jelentést nem adtak ki.

Ezzel szemben a tengelyállamok sajtója kiemeli, hogy Ciano gróf németországi megbeszélései során kihangsúlyozták a tengelyállamok egymáshoz való tartozását. A lapok utaltak arra is, hogy a tengelyállamok a mai feszült helyzet mellett vállvetve támogatják egymást a külpolitikai kérdésekben.

A német sajtó szerint a demokrata hatalmak magukhoz édesgetik Bulgáriát

(Berlin.) A Berliner Börzen Zeitung részletes cikk keretében foglalkozik Bulgária jelenlegi politikai helyzetével. A lap

kiemeli, hogy a demokrata államok minden eszközt megragadnak annak elérésére, hogy Bulgáriát a demokrata arcú tagjai számára megnyerjék.

nak annak elérésére, hogy Bulgáriát a demokrata arcú tagjai számára megnyerjék.

Felöklelte a falu bikája

Rendkívül súlyos állapotban szállították a kórházba a szerencsétlenül járt gazdát

(Nagyvárad.) Martin Alexandru gyoroki gazda tegnap szokatlan módon szenvedett súlyos sérülést. A falu bikája, amikor szembetalálkozott Martinnal, váratlanul megvadult és nekiment az idős embernek, akinek ideje sem volt, hogy me nekülni próbáljon. A bika fel-

öklelte Martin Alexandrut, aki véresen esett össze. Vonaton beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy a bika szarva behaolt a hasüregbe és ott súlyos belső sérüléseket okozott. Martin Alexandru állapota rendkívül súlyos.

gáknak. (2:1).

Helycsere után Pop Aurel 3:1-re javít, majd Breb rugja a Crisana negyedik gólját. Az utolsó gólt, ami a végeredményt is jelenti Popovici szerezte (4:2).

Oroszágos rekord az országos ifjúsági bajnokságokon

(Kolozsvár.) — Kolozsváron nagy érdeklődés mellett folyó a 10. országos ifjúsági bajnokságok. A versenyen 5 új országos rekord született. — Az új rekordok:

3000 m. távfutás: Skovara (UDR) 9.35 p.

400 m. sík: Ludl (Venus) 52.2 mp.

800 m. sík: Talmaciu (Viforul Dacia) 2.04 p.

Kalapácsvetés: Popescu (Viforul Dacia) 31,3 méter.

4x100 m. staféta: Venus 44.4 mp.

110 m. gátfutás bajnoka: Kiss (Esta Sun) 17.6 p.

Futballeredmények az országban

Temesvár: Kadima—Maccabi 5:1 (3:1). A Maccabi az utazástól fáradtan nem tudott ellenállni a Kadima rohamainak.

Kolozsvár: Victoria—KAC 6:2 (2:1).

Aranyosgyéres: Carpați FC—Sodronyipar 2:0 (0:0).

Brassó: ACFR—Sportul Studentesc 2:1 (1:0).

Bukaresti ifjai legyőzték a nagyváradai fiatalokat

A bucaresti ifjúsági futbalista táborban szombaton 4 mérkőzést játszottak. Az eredmények:

Kolozsvár—Szeben 2:1 (1:0).

Bucuresti B—Braila 3:2 (2:0).

Ploesti—Arad 1:0 (0:0).

Bucuresti A—Nagyvárad 2:1 (1:0).

Nagyvárad tehát kikapott Bu-

curesti csapatától és ezzel a második helyről a harmadikra került. A sorrend: 1. Bucuresti A, 2. Kolozsvár, 3. Nagyvárad.

— Kolozsvár ifjai legyőzték a nagyváradai ifikat. (Ezzel) A brassói ifjúsági futbalista táborban tegnap Nagyvárad ifjúsági csapata Kolozsvár ifjúsági csapataival találkozott. A mérkőzést 2:1 arányban Kolozsvár ifjúsági csapata nyerte. Ezzel Nagyvárad csapata Kolozsvár csapata mögé került. — Bukarest ifjúsági együttese 2:1 arányban Arad együttesét győzte le.

Horthy

magyar kormányzó visszaért felvidéki utjáról

(Budapest.) Horthy Miklós magyar kormányzó, aki mint ismeretes két nappal ezelőtt felvidéki utra indult, Losonc, Huszt és a több felvidéki város megtekintése után vasárnap reggel negyed 8 órakor visszatért Gödöllőre.

Agyonütötte a lezuhanó fa

Halálos szerencsétlenség történt tegnap a biharmegyei Pitești községben. Zarcas Ioan 38 éves favágó kinn dolgozott az edőn. Favágás közben az egyik fa kidőlt és maga alá temette Zarcast és agyonyomta. Mire a fa alól kiszabadították, a favágó meghalt.

Létrejött a megegyezés a sachalinszögeli orosz munkások és japán gyárak között

Moszkva. — Az —szakszachsachalin szigeti olajgyúgyben megegyezés jött létre a japán társaságok és a szovjet szakszervezetek között. A japán bréemelés követeléséhez, viszont az orosz hatóságok járultak ahhoz, hogy 300 japán munkás és 300 müzika ki munkaerő utazhassék Sachalin szigetére.

Egy negyedbe koncentrálnak Berlinben a külföldi követségeket

Berlin. Berlinben hatalmas átépítési munka folyik. Az építési munka során egy helyre koncentrálnak a külföldi követségeket is. Ezeknek nagy része már eddig is a Tiergarten-part közelében helyezkedett el most városrendezés következtében valamennyit ide telepítik — úgy hogy a Tiergarten körül valóságos valóságos diploma negyed alakul majd.

Selejtes kreppapír tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

SPORT

Javul a NAC

NAC-Vasas 3:0 (1:0)

(Nagyvárad.) A zöld-fehérek nagyon készülnek a bajnoki idényre. Vasárnap a Vasas ellen játszottak próbamérkőzést. Kipróbálták egy nagyon tehetséges aradi balösszekötőt, de rajta kívül Boksa játszott még Boksa játszott a zöld-fehérek-nél.

Az első félidőben nagy fölényben játszott a NAC. A csata társor nagyon jól játszik, külön-

nösen az új Madács, akinek szebbnél-szebb labdáit nem tudják eredményessé tenni társai. A félidő vége előtt Halátnak sikerült gólt szerezni (1:0).

Az 1:0-ás előnnyel forduló NAC a második félidő elején rugja a második gólt. Szintén Haláti eredményes (2:0). A harmadik gólt Scherz szerezte (3:0).

Formában a Törekvés

Törekvés-CFR 8:2 (3:0)

(Nagyvárad.) A Törekvés a NAC-ot verő CFR-rel tréningelt és a vasutas csapat felett megsemmisítő győzelmet aratott. A piros-feketének már is jó formában vannak, különösen a csatársor volt elemében. Az első félidőben még bírta vala-

hogy a vasutas csapat, de szünet után teljesen összeesett és a Törekvés kénye-kedve szert érte el a góljait. Tóth Karcsi (3), Millák (2) és Krécza 1 szereztek a Törekvés góljait, míg a CFR góljait Czeli szerezte.

Crisana-Electrica 4:2 (2:1)

(Nagyvárad.) A piros-sárgák is megkezdtek a komoly edzést. Annak ellenére, hogy a csapat játékosai még nem mind vonultak be, már is szép eredményt értek el a jóképességű Electricával szemben. Annál is inkább

mert a Crisana csapatának zömét inkább ifjúsági játékosok alkották.

A vezetést az Electrica szerzi meg Popovici révén, de a kisebbik Cia egyenlít, sőt a vezetést is megszerzi a piros-sár-